

**PATTAMUNDAI COLLEGE NACC
REACCREDITED B GRADE
PATTAMUNDAI, KENDRAPARA, ODISHA,**

**ACADEMIC YEAR 2022-23
Department of Odia, Pattamundai College**

**Name of the Activity: Seminar
Date: 08-04-2023**

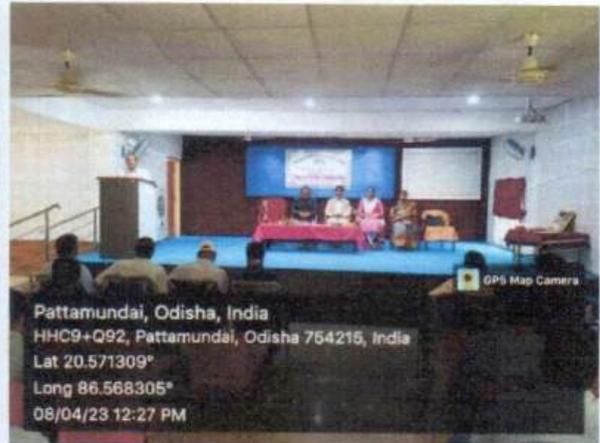
**Duration- One Day
Participants: Student-70 and Faculty-04**

Learning Objective:

1. To know about the odia alphabet practice of use odia language & literature.
2. To know about the morden odia sahitya practice of use odia language and literatures.
3. To know about the different language practice of use odia language and literature.
4. Questionnaire & feedback from participants.

Learning Outcomes:

1. The students learnt a lot from the deliberations of eminent resource person.
2. Learned about various languages practice of use odia language and literature.
3. Students were more emphasised to go deep in to the subject matter & critical analysis of the trust area of the seminar..

Report of the event:

Department seminar was organised by the department of odia on 08.04.2023 (Saturday) at 11.00 am to 3.00pm in the both technical session - I & II on the "practice of odia language and literature" prof. Santosh Tripathy, P.G department of odia, Utkal University, Vanivihar, Bhubaneswar, was the resource person delivered a board spectrum of such highly important topic in a lucid manner which benefits the students a lot as this unit is included in their UG syllabus. Students were satisfied with the knowledge they gained during the presentation. Prof. S Tripathy suggest us firstly focusing on odia test books. Prof. Tripathy comes 1 to 2 times to our department for taking extra classes, which will benefits the facilities as well as the students for the gain knowledge. At the outset the head of the institution prof. Promod swain, reader in odia welcomed the resource person followed by introducing Guests on the days by P. Swain. The programme was coordinated by Miss Sagnika Dhal, finally the meeting ended with a formal vote of thanks by Dr. Laxmi Priya Patra, lecture in odia.

Signature of the HOD

[Handwritten Signature]
15/04/23
ବିଭାଗ ସ୍ୱାମୀ
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ

Signature of the Coordinator

[Handwritten Signature]
15.4.23

Principal

[Handwritten Signature]
15/04/23
Principal
Pattamundai College

OFFICE OF THE PRINCIPAL
PATTAMUNDAL COLLEGE, PATTAMUNDAL

Ref. No... 413.....//Dt. 03/4/23

NOTICE
(^{Not Teachers})

All the staff members (Teaching and Odia Honours students are hereby informed to participate in a Seminar on the topic "Practical Use of Odia Language and Literature" organized by Department of Odia on 08.04.2023 at 11.00 am in Auditorium Hall.

Prof. Santosh Kumar Tripathy Ex- Professor P.G.Department of Odia,Utkal University, Vani Vihar, Bhubaneswar & Visiting Professor Ravenshaw University (Present) Cuttack will grace the seminar as Resource Person.

S.K. Tripathy
Principal 03/04/23
Pattamundal College
Pattamundal College

Copy to Notice Boards/Guard File /Staff Common Room/IOAC /Library for information.

OFFICE OF THE PRINCIPAL

Mobile : 9437376724

PATTAMUNDAI COLLEGE

NAAC ACCREDITED B GRADE

PATTAMUNDAI, KENDRAPARA, ODISHA - 754215

Ref No. : 412

Date..... 03/04/2023

To

Prof. Santosh Kumar Tripathy
Ex- Professor P.G.Department of Odia.
Utkal University, Vani Vihar, Bhubaneswar.
& Visiting Professor Ravenshaw University, Cuttack

Sub:-Request to grace Odia Seminar as Resource Person on 08.04.2023 at 11.00am in the Auditorium Hall.

Esteemed Sir

The Department of Odia is going to organize a **Seminar in Odia on 08.04.2023 at 11.00am in the Auditorium Hall of this noble institution.** This is my proud privilege to invite your good self to act as a Resource-Person of this programme.

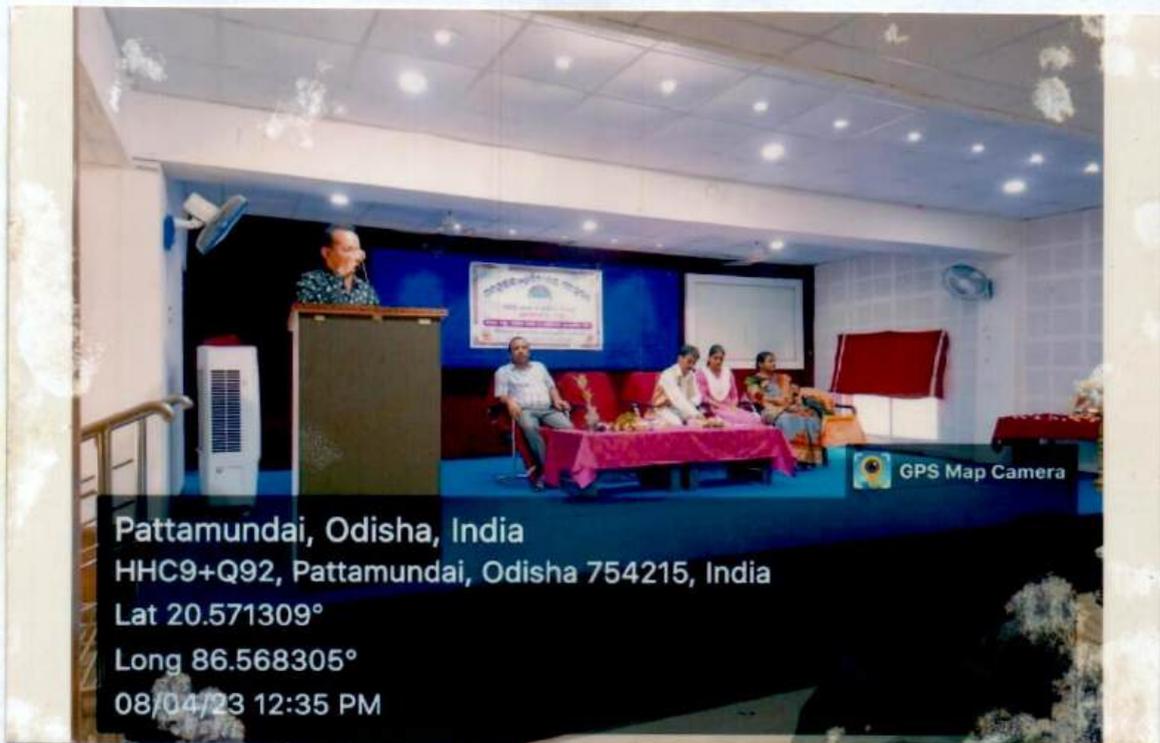
Your kind consent in this regard is highly solicited.

With Regards

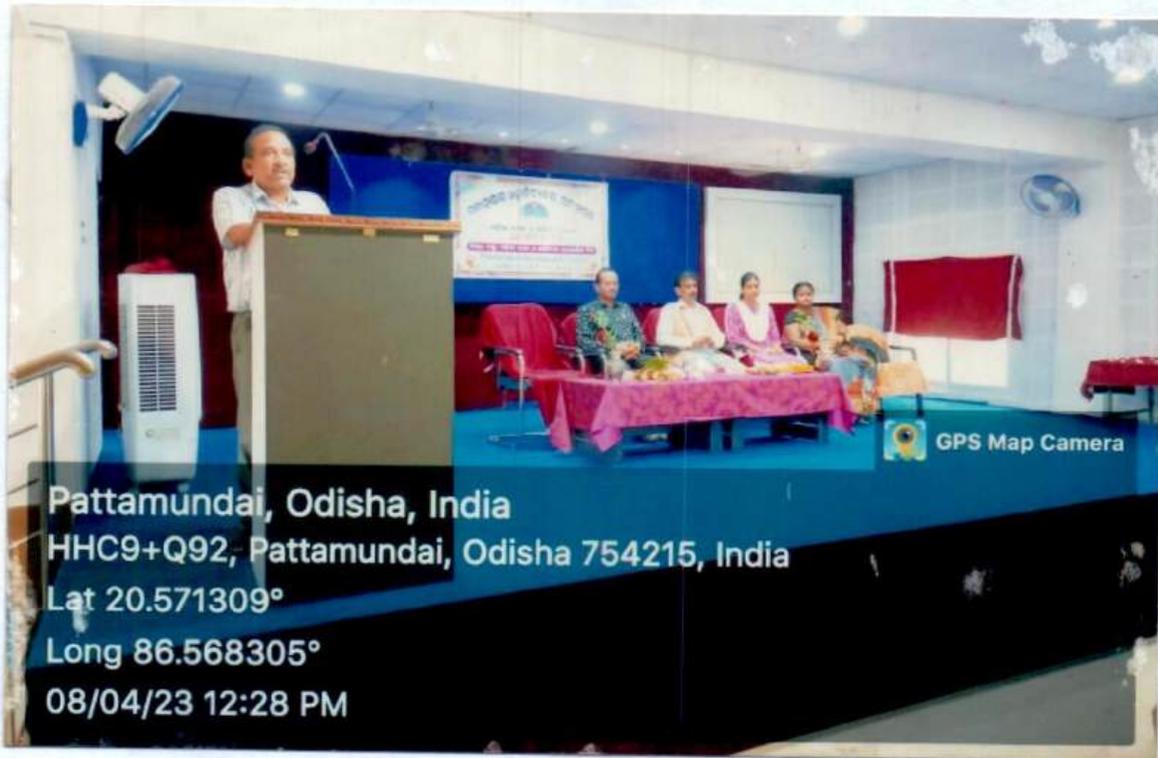

(Dr. Premalata Rout)
Principal
Pattamundai College

**PATTAMUNDAI COLLEGE NACC
REACCREDITED B GRADE
PATTAMUNDAI, KENDRAPARA, ODISHA,**

Pattamundai, Odisha, India
HHC9+Q92, Pattamundai, Odisha 754215, India
Lat 20.571309°
Long 86.568305°
08/04/23 12:35 PM

ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ
ପ୍ରଫେସର (ପ୍ରାଚୀନ)
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ, ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ
ଓଡ଼ିଆ ହାଲ, ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭୫୧୦୦୪
ଫୋନ୍ : ୯୫୩୯୯୧୭୭୦
Email : prof.stripathy@gmail.com

Dr. Santosh Tripathy
HOD & Professor P.G. Department
of Odia, Utkal University (Retd.)
Vani Vilas, BBSR, Odisha - 751004
Mob : 9439917620
Email : prof.stripathy@gmail.com

Respected principal Madam,

I agree to join as Referee

person at your college with prepare

(ମୁଁ ମୁଁଙ୍କ ଉପରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପାଦନା କରିବି)

ଆପଣଙ୍କ ବିଭାଗରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହେବି

ଆପଣଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନା

ସନ୍ତୋଷ ତ୍ରିପାଠୀ
ମ. ବି. ଶା.

ଓଡ଼ିଆ ଧ୍ୱନି / ବର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ଉଚ୍ଚାରଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଶୁଦ୍ଧି ପ୍ରଣାଳୀ

(କ)

• ସଙ୍ଗୋଷ୍ଟ ହ୍ରସ୍ୱାଠା

ଭାଷାରେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱର 'ଶବ୍ଦ' ଆଧାର ହେଉଛି-
ଧ୍ୱନି । ଧ୍ୱନି ନିରୂପକ ଏକ ସାଦୃଶ୍ୟ । ମାତ୍ର ସାଦୃଶ୍ୟ ସାଦୃଶ୍ୟ ଓ
ନିରୂପକ ଚାରାକୁ ସଙ୍ଗୋଷ୍ଟ ହେବାକୁ ବୋଧେଇ ବସିଲେ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ । ଭାଷିକ ଅଧ୍ୟୟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଧ୍ୱନିକୁ ନେଇ
ଏପ୍ରକାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଆସିଛି । ଧ୍ୱନିତତ୍ତ୍ୱ, ଧ୍ୱନିପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଜ୍ଞାନ
ଓ ବର୍ଣ୍ଣନାତ୍ମକ ଭାଷାବିଜ୍ଞାନ (ଫୋନେଟିକ୍ / ଫୋନୋଲଜି /
ଡେସକ୍ରିପ୍ଟିଭ୍ ଲିଙ୍ଗୁଇଷ୍ଟିକ୍)-ଏପରି ତିନୋଟି ଦିଗକୁ ସାଦୃଶ୍ୟ ଓ
ନିରୂପକ ଧ୍ୱନିପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନେଇ ସର୍ବାଧିକ ଭାଷାଧ୍ୟୟନ ଯତ୍ନ ଆସିଛି ।
ଧ୍ୱନିଧାରଣ, ଧ୍ୱନିର ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଧ୍ୱନିର ଔପଚାରିକ ପଦ୍ଧତି
(ଧ୍ୱନିଲକ୍ଷଣ, ଧ୍ୱନିର ମୁଖରଣ, ବାସ୍ତବ, ଔପଚାରିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଓ
ପ୍ରକ୍ରିୟା, ସ୍ୱରାଘାତ, ବ୍ୟାଘାତ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଲକ୍ଷ୍ୟାଦି) ସହିତ ଧ୍ୱନି
ଉତ୍ପନ୍ନରେ ବାସ୍ତବର ଗୁଣିତା ଇତ୍ୟାଦି ଧ୍ୱନିତତ୍ତ୍ୱରେ
(ଫୋନେଟିକ୍) ଅଧ୍ୟୟନ କରାଯାଏ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଧ୍ୱନିତତ୍ତ୍ୱ ଭାଷିକ
ଉଚ୍ଚାରଣ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ । ଧ୍ୱନି ପରିବର୍ତ୍ତନର ଦିଗ, କାରଣ,
ପ୍ରାମାଣିକତା, ଧ୍ୱନିନିୟମ, ଧ୍ୱନିବିଚାରଣ ଓ ଧ୍ୱନିର ପ୍ରକାରବିଭାଗ
ବିଚାର ଧ୍ୱନିବିଜ୍ଞାନ ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଧ୍ୱନିର ଉପମାନୁକ ସଂଗଠନା,
କଥର ଭାଷା ଉତ୍ପନ୍ନକୁ ନେଇ ଧ୍ୱନିର ପଦ୍ଧତିବ୍ୟବହାର ବିବିଧ
ଦିଗ ସଂପର୍କରେ ଅଧ୍ୟୟନ ଏକ ଶବ୍ଦର ଅନ୍ତରାଳିକ ବିନ୍ୟାସ
ମଧ୍ୟରେ ଧ୍ୱନିର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନେଇ 'ବର୍ଣ୍ଣନାତ୍ମକ ଭାଷାବିଜ୍ଞାନ ମୂଳକ'
ଅଧ୍ୟୟନ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ । ବର୍ଣ୍ଣନାତ୍ମକ ଭାଷାବିଜ୍ଞାନ-ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ସର୍ବାଧିକ । ଧ୍ୱନିର ବିବିଧ, ଧ୍ୱନିଗ୍ରାହଣ ବିଚାର, ଧ୍ୱନିଶ୍ରୀତ
ଶବ୍ଦ ଓ ଉପବିଜ୍ଞାନ ଯେତେବେଳେ ଧ୍ୱନିର ଔପଚାରିକ ମୂଲ୍ୟକୁ
ଆଶ୍ରୟ କରି ଅନୁଶୀଳିତ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ବର୍ଣ୍ଣନାତ୍ମକ
ଭାଷାବିଜ୍ଞାନ ସହିତ ଧ୍ୱନିତତ୍ତ୍ୱ ଅନ୍ତରାଳ ହୋଇଯାଏ ।

(ଖ)

ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଧ୍ୱନିଧାରଣ ଭାଷାବିଦ୍ୟା ଉଚ୍ଚାରଣମୂଳକ
କଥର ଭାଷାକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରିଥାଏ । ଧ୍ୱନିପ୍ରକ୍ରିୟା, ଧ୍ୱନି
ଉତ୍ପନ୍ନରେ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଧ୍ୱନିର ପ୍ରକାରଣ ଓ ଧ୍ୱନିର ବିଚାରଣ-
ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅଧ୍ୟୟନ ଅର୍ଥ ସଂବନ୍ଧନକର ଶୁଦ୍ଧିତ ଧ୍ୱନିବିନ୍ୟାସ ଓ
ଉଚ୍ଚାରଣ ଉଚ୍ଚାରଣ-ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ମାନିଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଭାଷାଶାସ୍ତ୍ରୀ
ଗୋଟିଏ ଜଥାରେ ଏକମତ-ସେମିତି ଉଚ୍ଚାରଣ ହେଉଛି ସେମିତି
ଭାଷା ଲେଖା ହେବା ଉଚିତ । ବଚନାୟତା ହିଁ ଭାଷିକ ଧ୍ୱନି
(ସ୍ୱର, ସ୍ୱରାଘାତ) । ମାତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପୁସ୍ତକା ବୋଧପକ୍ଷର
ଅର୍ଥକରଣ ତ୍ୟାପାର ହେବୁ ପ୍ରେସ୍, ଜର୍ମାନୀ ଓ ଇଂରାଜୀ ଆଦି

ଭାଷାରେ ସେମିତି କୁହାଯାଏ ସେମିତି ଲେଖା ଯାଏନାହିଁ । ଓଡ଼ିଆ
ଭାଷାରେ ମଧ୍ୟ ତାହା ପତେ ଦେବେଇ ସୁଦ୍ଧା । ଓଡ଼ିଆ
ଉଚ୍ଚାରଣ ଗୋଟିଏ ବୁଝାଯାଏ ଭିନ୍ନ । ଯଥା- ଭାତ, ମାତ୍ର
ବୁଝାଯାଏ ଯାତ । ଯାତା ଓ ଜନ୍ମ-ଏକାଧିକ ନୁହେଁ । ଏ ଦିଗକୁ କ
/ ଯ ଓଡ଼ିଆରେ ମୁଅକ । ସେହିପରି ସର-ଶର, ସତ-ଶତ, ଶକର-
ସକର, ସୁଧା-ଶୁଧା / ରସି-ରୁସି / ଗାର-ଗାର ସମାନ ନୁହେଁ ।
ବାଚନିକ ଭାଷାରେ ବାକ୍ (ଧ୍ୱନି) ମୂଳ । ଭାଷା ହେବା ପାଇଁ ବାକ୍
ସାଧନ କରୁନା । ବାକ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସାଧନ ମଣିଷର ମୁଖବିଚାରଣ
(ବାସ୍ତବ) ଅଙ୍ଗ ସହିତ କଡ଼ିତ । ଉଚ୍ଚାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବାସ୍ତବର
ଅବସ୍ଥା, ବାକ୍ ଅବସ୍ଥାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ନେଇ ବାକ୍ ବା ଧ୍ୱନିର
ଉଚ୍ଚାରଣମୂଳକ ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହୋଇଥାଏ । ଏକାକାର ଉଚ୍ଚାରଣ
ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ମାନି ବାକ୍ ଅବସ୍ଥାର ସ୍ୱରୂପ ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ନେଇ
ଧ୍ୱନିପ୍ରକ୍ରିୟାର (ଓଡ଼ିଆ ବାକ୍) ସ୍ୱରୂପ ନିରୂପିତ ହୋଇଛି ।

- ଅ, ଆ / କ୍ ଶ୍ ଶ୍ ଶ୍ ଶ୍, ଯ, ଃ - କଣ୍ଠ ଓ ତିହ୍ନମୂଳକୁ ଆଧାର
କରି ଉଚ୍ଚାରଣ (କଣ୍ଠଧ୍ୱନି) ।
- ଇ / ଈ, ଊ, ଋ, ୠ, ୡ, ୢ - ଯ, ଯ, ଶ - ତାଳୁ ଓ ମଧ୍ୟସ୍ଥାନକୁ
ଆଧାର କରି ଉଚ୍ଚାରଣ ।
(ତାଳଧ୍ୱନି)
- ଉ / ଓ, ଠ, ଡ, ଢ, ଢ, ଝ, ଞ, ଣ - ମୂର୍ଦ୍ଧା ଓ ତିହ୍ନ ସର୍ଗ /
ଲୋଡ଼ିତରୂପର ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରଣ -
(ମୂର୍ଦ୍ଧାଧ୍ୱନି) ।
- ଋ, ୠ, ୡ, ୢ, ୣ, ୤, ୮, ୱ, ୺ - ଅଗ୍ରଭିନ୍ନ ଓ ବନ୍ଧ୍ୟ = (ବନ୍ଧ୍ୟଧ୍ୱନି) ।
- ଈ, ୡ, ଏ, ଓ, ଯ, ଯ, ଝ, ୠ, ମ - (ଝ୍ୟଧ୍ୱନି) ।
- ଋ - ଅଗ୍ରଭିନ୍ନ (ଝ୍ୟଧ୍ୱନି) ।
- ଐ / ଈ - ଦ୍ୱିଗ୍ରାମୀୟ ଧ୍ୱନି, କଣ୍ଠ + ତାଳୁ /
କଣ୍ଠ + ଓଷ ।
- ଂ / - ନାସିକ୍ୟା / ଅନୁନାସିକ୍ୟା ।

ତିହ୍ନର ପଦ, ମଧ୍ୟ ଓ ଅଗ୍ରଭାଗର ସାଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା
ବିରୂପ ହୋଇ ଉତ୍ପନ୍ନ ଓ ଉଚ୍ଚାରଣ ହେବାଦ୍ୱାରା
ସ୍ୱରଧ୍ୱନିପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଚ୍ଚାରଣ ହୁଅନ୍ତି । ତିହ୍ନର
ବ୍ୟବହାର ଭାଗର ଉଚ୍ଚାରଣ ଅନୁସାରେ ମୁଖରଣର ବିଷୟ ଓ
ସଂକୋଚନ ଆଧାରରେ ସ୍ୱରଧ୍ୱନିପ୍ରକ୍ରିୟା ବିବିଧ ଗୁଣରେ ଉତ୍ପନ୍ନ
ହୁଅନ୍ତି । ଓଷର ଆକୃତି ଓ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆଧାର କରି ସ୍ୱରଧ୍ୱନିପ୍ରକ୍ରିୟାର
ଉଚ୍ଚାରଣ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ହୁଏ । ଏହିପ୍ରକାରେ ଓଡ଼ିଆ ସ୍ୱରଧ୍ୱନିପ୍ରକ୍ରିୟାର
ଶ୍ରେଣୀବିଭାଗ ଉଚ୍ଚାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦିଗରୁ ଏହିପରି ହୋଇଥାଏ:

- ପ - ପଦ୍ୟ-ବିଦ୍ୟୁତ-ବୃତ୍ତାକାର - ଉଦାହରଣ ଧ୍ୱନି ।
- ଫା - ମଧ୍ୟ - ବିଦ୍ୟୁତ - ବୃତ୍ତାକାର ଧ୍ୱନି ।
- ଇ - ଅଗ୍ର-ସଂସ୍କୃତ-ଅବୃତ୍ତାକାର ।
- ଈ - ପଦ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତ-ବୃତ୍ତାକାର ।
- ଏ - ଅଗ୍ର, ଅର୍ଦ୍ଧସଂସ୍କୃତ, ଅବୃତ୍ତାକାର ।
- ଓ - ପଦ୍ୟ, ଅର୍ଦ୍ଧସଂସ୍କୃତ, ବୃତ୍ତାକାର ଧ୍ୱନି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ୱରଧ୍ୱନି-ଅଘୋଷ ଓ ନିରନୁନାସିକ । ମାତ୍ର କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲୋମଳତାକୁ ଉପରକୁ ନ ଉଠିଲେ ନାସାରୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହୋଇଯାଏ ଓ ବାୟୁ ନାସାରୁ ବେଳ ଗତିକରେ । ପଳରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ସ୍ୱରଧ୍ୱନି ଅନୁନାସିକ ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୁଏ । ଯଥା-ଅଁ / ଶଁ / ଶଁ । 'ଐ' ଓ 'ଔ' ଧ୍ୱନିଦ୍ୱୟ ଦ୍ୱିସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ୱର । ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥାନ ଓ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅବ୍ୟୟନତା ହେତୁ ଏହାଗୁଡ଼ିକ ସଂଯୁକ୍ତସ୍ୱର ଅବରଣ ଧ୍ୱନି ।

ଉଚ୍ଚାରଣ ଦିଗରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ୱରର ଉପରରେ ବାର ଅବଧିବଗୁଣିକ (ନିହା ମୁଖ୍ୟତଃ) ସ୍ଥିର ରହୁଥିବାରୁ ଏଗୁଣିକ 'ମୂଳ ଦୁଃଖୀ' :

ବର୍ଣ୍ଣ :	ପଞ୍ଚମ	ଚତୁର୍ଥ	ତତ୍ତ୍ୱ-ତାଳବ୍ୟ	ମୂର୍ଚ୍ଚଣ୍ୟ	ତାଳବ୍ୟ	ନିହାମୁକ୍ତାୟ	ଲକ୍ଷ୍ୟ
ଅକ୍ଷ-ପ୍ରାଣୀ: ଅଘୋଷ	ଋ	ୠ		ଋ	ୠ	ୠ	
ଘୋଷବତ୍	ୡ	ୢ		ୡ	ୢ	ୢ	
ମହାପ୍ରାଣୀ: ଅଘୋଷ	ଌ	ୣ		ଌ	ୣ	ୣ	
ଘୋଷବତ୍	୦	୧		୦	୧	୧	
ନାସିକ୍ୟ	ଂ	ଂ		ଂ		ଂ	ନା-ଚରିତ
ପାର୍ଶ୍ୱିକ, ଲଳିତ-ଅତ୍ୟସ୍ତ			ଈ	ଈ			
ଲୋଢ଼ିତ, ଦ-ଘାତ-ଅତ୍ୟସ୍ତ			ୠ				
ଉଚ୍ଚାୟ				ଋ/ୠ			
ଉଷ		ଐ					ୠ (କାଳବ୍ୟ)
ଅତ୍ୟସ୍ତ	(ଓ)				(ଈ)		

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ବାଚିକ ଧ୍ୱନିଗୁଣିକର ବିଶ୍ଳେଷଣ କଥିତ ଭାଷାକୁ ନେଇ ହେବା ହିଁ ଉଚିତ । କାରଣ ମୁଖ ନିଃସୂତ ଭାଷା କେତେକ ସାପ୍ତକ ଧ୍ୱନିର ସ୍ୱର୍ୟବସ୍ଥିତ ପଦ୍ଧତିବଦ୍ଧ ସମାହାର ମାତ୍ର । କେଉଁ ଧ୍ୱନି ପରେ ଉଚ୍ଚାରଣର ମାତ୍ରିକ ଲକ୍ଷଣକୁ ନେଇ କେଉଁ ଧ୍ୱନି ସହଜ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କ୍ରମରକ୍ଷା କରି ସମନ୍ୱିତ ହେବ ତାହା ଭାଷାକ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାଚନିକତା ଓ ଔଚ୍ଚାରଣିକ ବିଧାନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଭାବାର୍ଥ-ପ୍ରକାଶଯୋଗ୍ୟ ଭାଷାଗୁଣିକ ଶୁଦ୍ଧାକୃତ ଧ୍ୱନି ପ୍ରୟୋଗକ୍ରମିତ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିୟମକୁ ମାନିଥାଏ । ଓଡ଼ିଆରେ ମହାପ୍ରାଣ ଧ୍ୱନି ପରପର ହୋଇ ମିଶି ସହଜ ଉଚ୍ଚାରଣର

ସ୍ୱର' ସୁମାର୍ଗୀଏ । ସ୍ୱରଧ୍ୱନି ଉଚ୍ଚାରଣ ଶବ୍ଦରେ ଉଚ୍ଚାରଣର ମାତ୍ରକ୍ରମିତ ପ୍ରକୃତି, ବାୟୁର ପରିମାଣ ଓ ଉଚ୍ଚାରଣ ନିମିତ୍ତ ସମୟ ଅବଧିକୁ ନେଇ ଓଡ଼ିଆ ସ୍ୱରଧ୍ୱନିକୁ ହ୍ରସ୍ୱସ୍ୱର ଓ ଦୀର୍ଘସ୍ୱର ଭାବରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଏ । ଓଡ଼ିଆରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ଦୀର୍ଘତା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ସମୟ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ଦୀର୍ଘତା ରହିଛି । ଅ, ଇ, ଈ, ଏ, ଓ - ହ୍ରସ୍ୱସ୍ୱର । ଆ, ଇ, ଈ, ଐ, ଔ-ଦୀର୍ଘସ୍ୱର । ହ୍ରସ୍ୱସ୍ୱର ଏକମାତ୍ରିକ ଓ ଦୀର୍ଘସ୍ୱର ଦୁଇମାତ୍ରିକ ସ୍ୱରଭାବ ।

ଉଚ୍ଚାରଣର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଦିଗରୁ ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଧ୍ୱନିଗୁଣିକ ମୁକ୍ତ ଏକକ ଭାବେ ଉଚ୍ଚାରଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଅକ୍ରମିକ 'ଅ' ଅଥବା ସ୍ୱରଧ୍ୱନିର ବିବିଧ ମାତ୍ରାକୁ ଆଧାର କରି ବ୍ୟଞ୍ଜନଗୁଣିକ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୁଅନ୍ତି । ବାୟୁ ପ୍ରବଳରେ ସଚ୍ଚତା, ଶ୍ୱେତତା, ବାଘର୍ଷ, ଜ୍ୱଳନ, ଘୋଷ, ଉଷତା, ଘୋଷମାନତା, ନାସିକତା ଆଦିକୁ ନେଇ ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଧ୍ୱନିଗୁଣିକ ନିମ୍ନପ୍ରକାର ସରଣୀ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ହୋଇପାରେନାହିଁ । ତେଣୁ 'ଈ / ଈ / ଈ / ଈ / ଈ / ଈ' ଆଦି ଧ୍ୱନିର ପରପର ନିବେଶ ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରିତ ହେବାର ଶକ୍ତି ଗବ୍ଧ ବିଧାନ ଓଡ଼ିଆରେ ପ୍ରାୟ ନାହିଁ । ଯଥା-ମଞ୍ଜ / ଚନ୍ଦ୍ର / ଶଙ୍ଖାଚ୍ୟ-ଏପରି ମହାପ୍ରାଣ ବର୍ଣ୍ଣ + ମହାପ୍ରାଣବର୍ଣ୍ଣ ପରପର ହୋଇ ବିନ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ଧ୍ୱନିବିଜ୍ଞାନବିତ୍ତଳ ମତରେ ଧ୍ୱନିଗୁଣିକ ଯାଦୃକ୍ତିକ । ମାତ୍ର ଭାଷାଯୋଗ୍ୟ ଧ୍ୱନି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାଷାଭୂଗୋଳରେ ପ୍ରାୟ ଉଚ୍ଚାରଣ ବିଧାନକୁ ମାନି ଏକ-ଏକ ଶୁଦ୍ଧାକୃତ ନିୟମ ବା ପଦ୍ଧତି ଅନୁସାରେ ଅର୍ଥନିଷ୍ଠ ହୋଇ ବାଚିକ ଶବ୍ଦ ଗଠନ କରିଥାଏ । ଏହି କାରଣରୁ ଓଡ଼ିଆରେ ପଦ୍ଧତ (ଈ + ଅ + ଈ + ଅ + ଈ

୧୯୩୨ / ୩ୟ ସଦସ୍ୟ ଅନୁକ୍ରମ ଗଣାକରି ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଥାଏ ।

ପ୍ରାୟତଃ ସଂସ୍କୃତଧ୍ୱନିର ବା ସୁଭାଷଣାର ଧ୍ୱନିର ଉଚ୍ଚାରଣ ଦେଲେ ଆଧାର ବର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରେଣୀ ଅର୍ଥ ନାହିଁକି ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଥାଏ । ଆଶ୍ୱିତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଧ୍ୱନିଟି ଅର୍ଥ ଉଚ୍ଚାରଣଠାରୁ ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକ - ତାନରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୁଏ । ଆହ୍ୱାନୀକ ଲକ୍ଷଣରେ ଏହି ଉଚ୍ଚାରଣ ଅନୁପାତକୁ ୪୦% > ୬୦% ମଧ୍ୟରେ ରଖାଯାଇପାରେ । ଉଦାହରଣୀ ସ୍ୱରୂପ :

• ଦ୍ୱିବାଚିକ ସଂସ୍କୃତ ବର୍ଣ୍ଣର ଉଚ୍ଚାରଣ :

କ+ଚ= ଛ - ଉଚ୍ଚା । ଖ+କ = ଷ - ଶୁଷ । ସ+ପ - ସ - ସ୍ୱ + ଚ - ଷ = ସଷ । ଗ + ଶ = ଗୁ - ଗୁଗୁ ।
 ବ+ଦ=ବ-ଶବ ଏସବୁରେ । କ, ଖ, ସ, ଗ, ବ ।
 ଉଚ୍ଚାରି ଆଦ୍ୟ ଧ୍ୱନି ସଦସ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରଣରୁ ଉଣା ତାନରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇ ଆଧାର ଧର୍ମରେ ଚ, କ, ପ, ଚ, ଶ, ଚ ଆଦି ଦ୍ୱିତୀୟ ଧ୍ୱନି ସଦସ୍ୟକୁ ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଧ୍ୱନି ସଦସ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରଣରୁ ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକ ତାନରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହି ଶ୍ରେଣୀ ଉଚ୍ଚାରଣ ପ୍ରାର୍ଥକ୍ୟ ହେତୁ ଫଳାନ୍ୱିତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣରୁ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚାରଣିକ ଲକ୍ଷଣର ଅଟେ । ଅତଏବ ଓଡ଼ିଆରେ ଫଳାନ୍ୱିତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଓ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟଞ୍ଜନରେ ସ୍ୱଳ୍ପ ପ୍ରଭେଦ ରହିଛି ।

କା, ଖି, ଗା, ଘ, ଗୁ, ଚୁ, ଚେ, ଚୈ, ଚୋ, କୌ ଉଚ୍ଚାରିତେ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବନା ବା କାରାତମୂଳକ । ଏଥିରେ କ୍, ଖ, ଗ, ଘ, ଚ, ଚ, ଦ, ଧ, ନ୍ ଆଦି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରଣର ଏବଂ ଆ-କାର / ଇ, ଈ-କାର / ଉ, ଊ-କାର / ଋ-କାର / ଏ, ଐ, ଓ-ଈ-କାରମୂଳକ ସ୍ୱସ୍ୱଧ୍ୱନିର ମାତ୍ରାରୂପ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଚ୍ଚାରଣର । ଉ, ଦୁ, ବ୍ୟ, ବୁ, ସୁ, ଦୁ ଆଦିରେ ଥିବା ଘ, ହ, ବ, କ, ସ, ଦ ଆଦି ପ୍ରଥମ ଉଚ୍ଚାରିତ ବର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଉ, ଲ, ଯ, ଝ, ନ୍ ଆଦି ଫଳାନ୍ୱିତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉଚ୍ଚାରିତ ବର୍ଣ୍ଣ (ଉଚ୍ଚାରଣ ପଦ୍ଧତିର ବର୍ଣ୍ଣ) ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରଣର ।

କୃ, ଷ, ସ, କି, କୁ ଆଦିରେ ଚ, ଠ, ଚ, କ ଆଦି ସୁଭାଷଣର ଦ୍ୱିତୀୟ ଉଚ୍ଚାରଣଯୋଗ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଚ୍ଚାରଣର ଏବଂ କ, ଷ, ଉ, ଠ ଉଚ୍ଚାରି ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରଣର

ଓ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକାଂଶ ଉଚ୍ଚାରଣରୁ ଧ୍ୱନି ସ୍ୱଳ୍ପ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୁଏ ।

• ଦ୍ୱିବାଚିକ ସୁଭାଷଣର ଉଚ୍ଚାରଣ (ବ୍ୟଞ୍ଜନ + ବ୍ୟଞ୍ଜନ + ବ୍ୟଞ୍ଜନ = ଦ୍ୱିବାଚିକ ସୁଭାଷଣ) । ଯଥା - ସ୍ୱଚ୍ଚ = ଏଠାରେ ନ+ଚ+ର+ଅ=ସ୍ୱ ଚିହ୍ନଟି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଫଳାତମୂଳକ ହୋଇ ରୂପ ପାଇଛି । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ 'ଅ' ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଚ୍ଚାରଣର ସ୍ୱରଧ୍ୱନି ଏବଂ ନ+ଚ+ର ସମତରଳତାରେ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରଣର ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଧ୍ୱନି ।

• ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର ସୁଭାଷଣ ଓଡ଼ିଆରେ ରହିଛି ଯାହା ଏକାକୀରେ ଫଳା, ମାତ୍ରା ଓ ସଦସ୍ୟିକ ସୁଭାଷଣକୁ ନେଇ କଟିକ ଚିହ୍ନିତର୍ଥ । ଚାରିବର୍ଣ୍ଣ ବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୁଏ । ଯଥା - କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷରେ 'କୂ' । ନ+ଚ+ଦ+ଦ+ର = 'କୂ'ରେ ପାଞ୍ଚ ଗୋଟି ଧ୍ୱନି ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଛି । ଏଠି ର ଧ୍ୱନିଟି ଶ୍ରେଣୀ ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ରିକ, / ଚ-ଚ-ର । ଚିହ୍ନଟିର ମିଶ୍ରଣ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚାରଣର । 'କୂ' (କ-କାର) ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଚ୍ଚାରଣତାର ଧ୍ୱନି । ଉ-ରେଣଯୋଗର / ଚ+ଚ = ଦ୍ୱିଚ୍ଚ । ପ୍ରଥମ 'ର' = ଆଦ୍ୟ ବିଚରଣର । ଶେଷରେ ନ୍ୟାସଥୁବା 'ର' ସ୍ୱରଲକ୍ଷଣ ଆଧାରିତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ । ଉ-ସ୍ୱର ଗୁଣର ମୌଳ ସଦର୍ଷ ଅକ୍ଷରବଦ୍ ଉଚ୍ଚାରଣ ଯୋଗ୍ୟ । ତେଣୁ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଧ୍ୱନି ଉଚ୍ଚାରଣର ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷଣକି କଟିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚାରିବାଚିକ । ଦ୍ୱିବାଚିକ ମିଶ୍ରଧ୍ୱନିର ଉଚ୍ଚାରଣ ଭିତରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । କୂ, କ୍ୱ, କା, କୌ ଏପ୍ରକାର ସୁଭାଷଣ ଓଡ଼ିଆରେ ବ୍ୟଞ୍ଜନ - ବ୍ୟଞ୍ଜନ-ବ୍ୟଞ୍ଜନ-ସ୍ୱରମୂଳକ କି ହୋଇଥାଏ ।

(ମାତ୍ରା / ଫଳା / ସଂସ୍କୃତି ଆଦି ବର୍ଣ୍ଣ ଲକ୍ଷଣର) ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଥାଏ ।

(ଚ) ସଂସ୍କୃତ ନାସିକ୍ୟ ଓ ଯୋଗାନ୍ୱିକ ବ୍ୟଞ୍ଜନର ଉଚ୍ଚାରଣ :-

• ଓଡ଼ିଆରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଣ୍ଣର (କଣ୍ଠ୍ୟ, ତାଳ୍ୟ, ମୂର୍ଦ୍ଧାନ୍ୟ, ଦନ୍ତ୍ୟ, ଓଷ୍ୟ) ଛମ ବର୍ଣ୍ଣର ନାସିକ୍ୟକୁ ଆଧାର କରି ଅନ୍ୟ ନିରନୁନାସିକ ଧ୍ୱନିଗୁଡ଼ିକ ସଂସ୍କୃତ ହେଲେ ସଂସ୍କୃତ ନାସିକ୍ୟ ଧ୍ୱନି ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ । ଏ ଦିଗରୁ ଓଡ଼ିଆରେ ୨୦ ଗୋଟି ବର୍ଣ୍ଣ ସଂସ୍କୃତ ନାସିକ୍ୟ ଧ୍ୱନି ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି - 'କ'-ବର୍ଣ୍ଣ - ଚ+କ=କ, ଖ, ଗ, ଘ । 'ଚ'-ବର୍ଣ୍ଣ ଷ+ଚ=ଞ, ଛ, ଞ । 'ଟ'-ବର୍ଣ୍ଣ - ଟ+ଟ=ଠ, ଠ, ଠ । 'ଡ'-ବର୍ଣ୍ଣ - ନ+ଡ=ଡ, ନ+ଧ=ଡ, ଘ, ଝ । 'ଡ'-ବର୍ଣ୍ଣ - ନ+ଡ=ଡ, ନ+ଧ=ଡ, ଘ, ଝ ।

ସ୍ୱର ସଂକର୍ଷଣ ହେଉଥିବାରୁ ଡ / ଡ ଉଚ୍ଚିତ ଉଚ୍ଚାରଣର ହୋଇନଥାଏ । ତେଣୁ ଉଦାହରଣ ଡ / ଡ ବର୍ଣ୍ଣରେ ଲିଖନଧାରାରେ ବିନ୍ଦୁ ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ । କେତୁପାରିବା - ବାବୁ / ତେଣୁପାରିବା ନାହିଁ-କୁଣା ।

- ଉ / ଉ - ଏ ଦୁଇଟି ବର୍ଣ୍ଣର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ୱର ଓ ବ୍ୟକ୍ତ ଉଚ୍ଚାରଣର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଗୁଣର ।
- ଜିହ୍ୱାଶିଖର ବସ୍ତୁ ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇ କମ୍ପନ ଲକ୍ଷଣର ହେତୁକ୍ତ 'ଉ' ଧ୍ୱନି ଉଚ୍ଚାରଣ ଠିକରୁ କଂପିତ / ଲୋଡ଼ିତ / ଗୁଣିତ ଧ୍ୱନି ଭାବରେ ପରିଚିତ ହୁଏ ।
- ଷ / ଷ - ଉଚ୍ଚାରଣ ବିଗ୍ରହ ବାସ୍ତୁ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ମାର୍ଗରେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଉଚ୍ଚାରଣ ହେଉଥିବାରୁ ଏ ଦୁଇଟି ଉଷ ଧ୍ୱନି ।
- ସ୍ୱରତରାରେ କମ୍ପନ ଜାତହେଲେ ଧ୍ୱନି ସଂଯୋଗ ହୁଏ । କଂପନ ସୂତ୍ର ନହେଲେ ତାହା ଅଂଯୋଗ ହୁଏ । ବର୍ଣ୍ଣର ଫଳାଫଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଅଂଯୋଗ । ମାତ୍ର / ଧର୍ମ ବର୍ଣ୍ଣ ସଂଯୋଗ । ଆକର୍ଷିତ ସ୍ୱରଧ୍ୱନିଗୁଣିତ - ଅଂଯୋଗ ଧ୍ୱନି ।
- ନା/ନା - ଏ ଚିହ୍ନଟି ଧ୍ୱନି ସ୍ୱରାତରାରେ ମାନି ଜିହ୍ୱାଶ୍ଚ ବସ୍ତୁ ସହିତ ମିଳିତ ହେବାରୁ ଉଚ୍ଚାରଣ ହୁଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ବସ୍ୟଗୁଣକ ।

ଓଡ଼ିଆରେ ବିସର୍ଗ (ଃ)ର ସ୍ୱରର ଉଚ୍ଚାରଣ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏହାର ବିକଳ ଉଚ୍ଚାରଣ ସ-କାତ / ର-କାତର ହୋଇଥାଏ । ଯଥା- ପୁରଃ+କାର = ପୁରଂକାର (ଃ > ଯ) / ନିଃ + ଉକ = ନାଉକ (ଃ > ଉ) । କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ବିସର୍ଗ ଅବିକୃତ ଓ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରହିଥାଏ । ବାର୍ଣ୍ଣିକ ପୁସ୍ତିକି ଦୁହେଁ; ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଆରେ ଉଚ୍ଚାରଣରେ 'ଃ' ନଥାଏ । ଯଥା-

ବାର୍ଣ୍ଣିକ ସ୍ତୁତି	ଔଚ୍ଚାରଣିକ ସ୍ତୁତି
ପ୍ରାତଃକାଳ	ପ୍ରାତକାଳ
ପୁନଃପୁନଃ	ପୁନପୁନ
ଅନ୍ତଃପୁର	ଅତପୁର
ଦୁଃଖାସନ	ଦୁସାସନ
ନିଃସ୍ୱ	ନିସ୍ୱ

ଓଡ଼ିଆରେ ଧ୍ୱନିଗୁଣିତ ଆକର୍ଷିତ ସ୍ୱରରେ ଉଚ୍ଚାରଣ ସେମିତି ହୁଏ ବନାନ ସେମିତି ଓ ପ୍ରାୟ ଲିଖନ ସେପରି

ହୁଏ । ଯଥା - ଉ ଋ = ଓର (ବଦନ ଥିବାରୁ କେତେକାଂସ 'ଓର' ଉଚ୍ଚାରଣ କରାଯାଏ । ଘର ।)

- ଓଡ଼ିଆ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ବସ୍ତୁର ଶବ୍ଦ ଚୈତ୍ୟବର୍ଣ୍ଣର ଅନ୍ତେ (ସଂଯୁକ୍ତକରଣ ନଥିଲେ) ଅବିକଳ ସଂଯୁକ୍ତକରଣ ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରଣ ହୁଏ । ମାତ୍ର ପ୍ରାକୃତ ଅନୁସାରୀ ଚତୁରତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟତ ଶବ୍ଦରେ ସ୍ୱରା ବାର୍ଣ୍ଣିକ ସଜ୍ଜା ଅନ୍ତରର ଉଚ୍ଚାରଣରେ ଚତୁସ୍ଥାନରେ ସେକାତାରିତା ବା ଅସ୍ଥିରତା ପ୍ରକାଶପାଏ । ପୁରୁ ଉଚ୍ଚାରଣ ଅବିକଳ ହୁଏ । ମାତ୍ର ପ୍ରାକୃତାୟିତ "ପୁର" - ପୁର / ପୁରା / ପୁଅ ଏପରି ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରଣ ହୁଏ ।
- 'ହ'କୁ ମହାପ୍ରାଣସ୍ୱର ସୂଚକଧର୍ମୀ ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ୱର ଭାବରେ ଘେନାଯାଏ । (କ+ହ=ଖ) ।

ଓଡ଼ିଆ ଅକ୍ଷର ଉଚ୍ଚାରଣର ବନାନ ପଦ୍ଧତି ବିଧି :

ଓଡ଼ିଆରେ ପୁରେଷା / ଶକର - ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟିର ଚିହ୍ନଟି କରି ଅକ୍ଷର ରହିଛି । ଚିହ୍ନଟି ଯକ ଅକ୍ଷର ଚିହ୍ନଟି ପ୍ରଥମରେ ଏକାଧାରରେ ଉଚ୍ଚାରଣ ହେଉଛି । ଏହି ଉଚ୍ଚାରଣକୁ ଆଧାର କରି ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟିର ବନାନ ଏହିପରି ହୋଇଥାଏ :

ପୁରେଷା : ପୁ - ଚେ-ଷା - 'ପ'ରେ ର ପକା = ପୁ,
 'ଚ'ରେ ଏକାର = ଚେ, ପୂର୍ଣ୍ଣଣ 'ଷ' ପ୍ରଥମ ପ =
 'ଷ'ରେ ଆକାର - ପୁରେଷା ।

ସେହିପରି ଶକର - ଶାଳବ୍ୟ ଶ, ଉଆ-କ=କ, ର = ଶକର ।

ବାଗାବନ୍ଧବ ମଧ୍ୟରେ ସଂପର୍କ ରହି ବା ବାଧା-ଅବାଧା, ସଂକଳ୍ପ - ବିଦ୍ୟତ ହିୟା ସଂପର୍କିତ ହୋଇ ଧ୍ୱନି ଉଚ୍ଚାରଣ ହେବାର ବିଧାନକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ - ପ୍ରଥମ ଭାବରେ ଘେନାଯାଏ । କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ବାସ୍ତୁପ୍ରକାହ ଜିପରି ଘଟି ହିଁ ପ୍ରକାର ଧ୍ୱନି ଉଚ୍ଚାରଣ ହୁଏ ତାହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବା ବାଧନ କ୍ରିୟାକୁ ଔଚ୍ଚାରଣିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ତତ୍ତ୍ୱ ଗୁପ୍ତେ ବିଚାର କରାଯାଏ । କେଉଁ ଧ୍ୱନିପରେ କେଉଁ ଧ୍ୱନି ବିନ୍ୟସ ହୋଇ ପୂର୍ଣ୍ଣରାତିରେ, ଅର୍ଦ୍ଧ-ରାତିରେ, ଉଷତ୍ ଅର୍ଦ୍ଧ-ରାତିରେ ଉଚ୍ଚାରଣ ହେଉଛି ତାହାର ଆକର୍ଷିତ / ବାର୍ଣ୍ଣିକ / ଧ୍ୱନିଗୁଣିତ ନିୟମ ଶୁଖିଲାକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ-ପଦ୍ଧତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ ।

ଓଡ଼ିଆ ଉଚ୍ଚାରଣର ନିୟମାବଳୀ

ସହାୟକ ଅଧ୍ୟାୟ :

୧. ଆଲୋକ ଚକ୍ର ଏବଂ - ପୋଲେଟିକ୍ ଅଫ୍ ଆଲ୍‌ସିଏଫ୍ ଇଥିଆ, ଅକସଫୋର୍ଡ୍ ।
୨. କୋନ୍ ଡାନିଏଲ - ଆନ ଆଉଟଲାଇନ ଅଫ୍ ଇଂଗ୍ଲିଶ୍ ପୋଲେଟିକ୍ - କେମ୍ବ୍ରିଜ୍ ।
୩. ଆନ୍ ଇଂଗ୍ଲିଶ୍ ପ୍ରେନାଉନ୍ସିଂ ଡିକ୍ସନାରୀ - କମ୍ବ୍ରିଜ୍ ।
୪. ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମଙ୍ଗଳଦେବ, ଭାଷାବିଜ୍ଞାନୀ ।
୫. ତ୍ରିପାଠୀ କୁଞ୍ଜବିହାରୀ, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ ଓ ନିର୍ଦ୍ଧାର ବିକାଶ ।
୬. ପାଢ଼ୀ ରେଣାମାଧବ - ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ନୂପତତ୍ତ୍ୱ ।
୭. ମହାପାତ୍ର ବିଳାସପ୍ରସାଦ - ପୁରାତତ୍ତ୍ୱ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଏକ ବ୍ୟାକରଣ ।
୮. ଧନ ଗୋଲାକବିହାରୀ - ଭାଷାଶାସ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ।
୯. ଧନ ଗୋଲାକ ବିହାରୀ - ଧ୍ୱନିବିଜ୍ଞାନ ।

ସହାୟକ ପ୍ରଫେସର, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ
ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

କଲେଜ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର

■ ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଲ ଚାନ୍ଦିଆ(ପିଏନଏସ) ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଲ କଲେଜ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗିକ ଦିଗ ଶୀର୍ଷକ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି । କଲେଜ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଫେସର ଦିଲ୍ଲୀପ କୁର୍ମୀଙ୍କ ପୌରହିତ୍ୟରେ ଆୟୋଜିତ ଆଲୋଚନାଚକ୍ରରେ ସାହିତ୍ୟିକ

ଡଃ ସମାଲୋଚକ ପ୍ରଫେସର ଡଃ ସନ୍ତୋଷ ତ୍ରିପାଠୀ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗିକ ଦିଗ ଉପରେ ସବିଶେଷ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । କଲେଜ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଫେସର କୁର୍ମୀ ସ୍ୱାଗତ ଭାଷଣ ଓ ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଲ କଲେଜ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗର ବରିଷ୍ଠ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପ୍ରମୋଦ ସାର୍ଦ୍ଧ ଅତିଥି ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଶେଷରେ ଅଧ୍ୟାପିକା ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରିୟା ପାତ୍ର ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇଥିଲେ । ଅଧ୍ୟାପିକା ସାଗ୍ରିକା ଧଳଙ୍କ ସଂଯୋଜନାରେ ଆୟୋଜିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ଡଃ ଦୁଃଶାସନ ପରିଡ଼ା, ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ମନୋଜ ପରିଡ଼ା, ଅନାୟ ଦାସ, ଅଧ୍ୟାପକ ରଞ୍ଜନ ନାହାଣ, ଅଧ୍ୟାପିକା ସରୋଜିନୀ ମିଶ୍ର, ଅଧ୍ୟାପିକା ନିକେଦିତା ନାୟକ, ଅଧ୍ୟାପିକା ନମିତା ବେହେରା ଓ ଅଧ୍ୟାପିକା ରଶ୍ମିତା ପାଣିଗ୍ରାହୀ ପ୍ରମୁଖ ଯୋଗ ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଓଡ଼ିଆଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ ବିଭାଗ ହାତୁହାତୁ ମାନେ ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ ।

‘ସମାଜ’
ତା- ୧୧.୦୪.୨୦୨୩

Swadhikar

ପଢ଼ାମୁଣ୍ଡାଇ କଲେଜ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର

ପଢ଼ାମୁଣ୍ଡାଇ, ୧୦୧୪ (ସ୍ଵାଧିକାର ନ୍ୟୁଜ୍):-ପଢ଼ାମୁଣ୍ଡାଇ କଲେଜ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗିକ ଦିଗ ଶାନ୍ତିକ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି ଓ କଲେଜ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଫେସର ବିଲୁପ ଚୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପୌରୋହିତ୍ୟରେ ଆୟୋଜିତ ଆଲୋଚନାଚକ୍ରରେ ସାହିତ୍ୟିକ ତଥା ସମାଲୋଚକ ପ୍ରଫେସର ଡ଼ ସତ୍ୟନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗିକ ଦିଗ ଉପରେ ସବିଶେଷ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ଓ କଲେଜ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଫେସର ଚୂର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଵାଗତ ଭାଷଣ ଓ ପଢ଼ାମୁଣ୍ଡାଇ କଲେଜ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗର ବରିଷ୍ଠ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପ୍ରମୋଦ ସ୍ଵାଇଁ ଅତିଥିପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଓ ଶେଷରେ ଅଧ୍ୟାପିକା ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରିୟା ପାତ୍ର ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇଥିଲେ ଓ ଅଧ୍ୟାପିକା ସାଗ୍ରିକା ଧଳଙ୍କ ସଂଯୋଜନାରେ ଆୟୋଜିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ଡ଼ ଦୁଃଶାସନ ପରିଡା, ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ମନୋଜ ପରିଡା, ଅମୀୟ ଦାସ, ଅଧ୍ୟାପକ କୁଞ୍ଜରାମ ଗାନ୍ଧୀ, ଅଧ୍ୟାପିକା ସରୋଜିନୀ ମିଶ୍ର, ଅଧ୍ୟାପିକା ନିବେଦିତା ନାୟକ, ଅଧ୍ୟାପିକା ନମିତା ବେହେରା ଓ ଅଧ୍ୟାପିକା ରଶ୍ମିତା ପାଣିଗ୍ରାହୀ ପ୍ରମୁଖ ଯୋଗ ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ ଓ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ ବିଭାଗ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନେ ପରିଚଳନା କରିଥିଲେ ।

ସ୍ଵାଧିକାର

ଭା-୧୦. ୦୪. ୨୦୨୩

SEMINAR IN ODIA
DEPARTMENT OF ODIA PATTAMUNDAI COLLEGE, PATTAMUNDAI
SIGNATURE SHEET OF THE FACULTY MEMBERS PRESENT IN THE SEMINAR
DATE:-08.04.2023 **TIME :-11.00AM -4.30PM**

Sl.No	Name & Designation of the of the Faculty Members	Signature	Contact Number	Remarks
01	Dr. Pranabala Pooe		9438409031	
02	pranod Ku. Swam		9437772410	
03	DR. L. Prinspasa	L. Prinspasa	6320687995	
04	Shubhashree Pothal	Spothal 8.4.23	9438269168	
05	Pradya Poidi	Poidi	9861329944	
06	Amit Kumar Sahoo Leet. in Physios	Amit 08.04.23	7008552289	
07	Manoj Kumar Das	MD	8018999238	
08	Sarjankanta Nayak	Sarjankanta	7008264023	
09	Sirangini Das	S. Das	909094503	
10	Sambhar Sahoo	Sh	8249360205	
11	Nibedita Nayak	NB	9668725524	
12	Nirmala Kumar Sahoo	NK	8974405754	
13	Srinanta Pr. Jana	Srinanta	9777583171	
14	Subhalaxmi Pradhan	S. Pradhan	7750875167	
15	Subhasis Mishra	S. Mishra	7205425848	
16	RN Madhukrishnapada	RN	7008005356	
17	Dr. Manas Kumar Nayak	Manas	8763776166	Very good
18	Pitrodna Malin	Malin	9040190057	Good.
19	Ranjit Kishor Sankh	Ranjit	9437276195	
20				

SEMINAR IN ODISA
DEPARTMENT OF ODISIA, PATNAMUNDAI COLLEGE, PATNAMUNDAI DIST-KENDRAPARA, ODISHA.

SIGNATURE SHEET OF STUDENT PARTICIPANTS

DATE:-08.04.2022

TIME: 11.00 AM -4.30 PM

Sl.No	Name of the Participant	Class	Roll No	Contact No	Signature of the Student
01	Sujata Behera	+3 2nd year	BA-20-081	8984394118	Sujata Behera
02	Sangeeta Behera	+3 3rd year	BA-20-027	9329002104	Sangeeta Behera
03	Debyasa Nayak	+3 3rd year	BA-20-025	8456973374	Debyasa Nayak
04	Rashmitani Behera	+3 3rd year	BA-20-042	8144929248	Rashmitani Behera
05	Biswajit Behere	+3 2nd year	BA-20-157	7855856584	Biswajit Behere
06	Angana Bhatta	+3 2nd year	BA-21-064	8456912128	Angana Bhatta
07	Raj Kumar Saha	+3 2nd year	BA-21-048	9337454199	Raj Kumar Saha
08	Nirupama Saha	+3 1st year	BA-20-194	89843945695	Nirupama Saha
09	Parnabi Saha	+3 3rd year	BA-20-225	91692208509	Parnabi Saha
10	Kiranbala Guain	+3 2nd year	BA-21-057	7681042977	Kiranbala Guain
11	Deva Das	+3 2nd year	BA-21-279	6321089892	Deva Das
12	Biswjit Mohanty	+3 2nd year	BA-21-042	6572610506	Biswjit Mohanty
13	Sonal RijadarSini maik	+3 2nd year	BA-21-094	8637275957	Sonal RijadarSini maik
14	Lipsa Rani Rout	+3 2nd year	BA-21-146	735972677	Lipsa Rani Rout
15	Hamali Barik	+3 2nd year	BA-21-192	993823249	Hamali Barik
16	Rojalin Rout	+3 2nd year	BA-21-252	6372883929	Rojalin Rout
17	Pratiksha Jana	+3 3rd year	BA-20-050	8260832189	Pratiksha Jana
18	Pratima Samantaray	+3 3rd year	BA-20-185	7848960645	Pratima Samantaray
19	Geetanjali Das	+3 3rd year	BA-20-142	7077419492	Geetanjali Das
20	Sakuntala Maik	+3 3rd year	BA-20-068	9822353074	Sakuntala Maik

SEMINAR IN ODIA
DEPARTMENT OF ODIA, PATTAMUNDAL COLLEGE, PATTAMUNDAL DIST-KENDRAPARA, ODISHA.

SIGNATURE SHEET OF STUDENT PARTICIPANTS

DATE:-08.04.2022

TIME: 11.00 AM -4.30 PM

Sl.No	Name of the Participant	Class	Roll No	Contact No	Signature of the Student
21	Pratnarparamita Sahoo	+3 3rd year	BA-20-065	8249649135	Pratnarparamita Sahoo
22	Karishma Parida	+3 3rd year	BA-20-070	7135424576	Karishma Parida
23	Smitarani Mahapatra	+3 3rd year	BA-20-028	8984353441	Smitarani Mahapatra
24	Bisika Pradhan	+3 3rd year	BA-20-186	8114702125	Bisika Pradhan
25	Sonali Das	+3 3rd year	BA20-039	8980528620	Sonali Das
26	Prityanka Singh	+3 3rd year	BA20-144	8703337104	Prityanka Singh
27	Susanta Behera	+3 3rd year	BA20-032	6372109473	Susanta Behera
28	Abhinav Behera	+3 3rd year	BA20-113	9090578245	Abhinav Behera
29	Birind Behera	+3 3rd year	BA20-135	8658123322	Birind Behera
30	Abarna Das	+3 3rd year	BA21-0501	8456929399	Abarna Das
31	Namita Padhi	+3 3rd year	BA21-050	8895109401	Namita Padhi
32	Shubhashini Nath	+3 3rd year	BA21-001	9827869578	Shubhashini Nath
33	Swagatika Ghadai	+3 3rd year	BA21-046	9177495405	Swagatika Ghadai
34	Mangarima Sundarroy	+3 3rd year	BA-21-171	8658237052	Mangarima Sundarroy
35	Pragyan Barik	+3 3rd year	BA-21-265	773258515	Pragyan Barik
36	Saraswati Mallick	+3 3rd year	BA-21-260	809398902	Saraswati Mallick
37	Sebhram Barik	+3 3rd year	BA-20-172	814426624	Sebhram Barik
38	Smrutipriya Pradhan	+3 3rd year	BA20-108	955660273	Smrutipriya Pradhan
39	Anasuya Das	+3 3rd year	BA-20-009	8260976925	Anasuya Das
40	Deepak Kae. Majhi	+3 3rd year	BA-20-157	8984394978	Deepak Kumar Majhi

SEMINAR IN ODIA
DEPARTMENT OF ODIA, PATTAMUNDAI COLLEGE, PATTAMUNDAI DIST-KENDRAPARA, ODISHA.

SIGNATURE SHEET OF STUDENT PARTICIPANTS

DATE:-08.04.2022

TIME: 11.00 AM -4.30 PM

Sl.No	Name of the Participant	Class	Roll No	Contact No	Signature of the Student
41	Sarasaaxati Nayak	+3 2nd year	BA-20-035	8260243712	Sarasaaxati Nayak
42	Rashmita Barik	+3 2nd year	BA-21-222	99338856374	Rashmita Barik
43	Kaberi Mondal	+3 2nd year	BA-21-234	8457899101	Kaberi Mondal
44	Anjali Sahoo Puja Sethi	+3 2nd year	BA-21-038	8457949532	Anjali Sahoo Puja Sethi
45	Supriya Suvadarshini Pal	+3 1st year	BA-22-067	7847099930	Supriya Suvadarshini Pal
46	Keshma Priya Tarai	+3 1st year	BA-22-279	7a05676560	Keshma Priya Tarai
47	Priyankini Sahoo	+3 1st year	BA-22-099	9348802635	Priyankini Sahoo
48	Ankita Samal	+3 2nd year	BA-22-191	6370987123	Ankita Samal
49	Subhalaxmi Sahoo	+3 1st year	BA-22-24	9937078945	Subhalaxmi Sahoo
50	Payal Parida	+3 1st year	BA-22-180	9556017511	Payal Parida
51	Sangeeta Parida	+3 1st year	BA-22-28	9777003408	Sangeeta Parida
52	Gitanjali Panda	+3 1st year	BA-22-098	9777641093	Gitanjali Panda
53	Bishnu Priya Panda	+3 1st year	BA-22-043	8984086238	Bishnu Priya Panda
54	Priti Santhya Sethi	+3 2nd year	BA-22-128	8018365126	Priti Santhya Sethi
55	Sandhyaarani Barik	+3 1st year	BA-22-225	9668244912	Sandhyaarani Barik
56	Prerna Priyadarshani Khar	+3 1st year	BA-22-014	8280820004	Prerna Priyadarshani Khar
57	Lipbarani Barain	+3 1st year	BA-22-123	96922567625	Lipbarani Barain
58	Soubhagya Ranjan Nayak	+3 1st year	BA-22-041	8984393878	Soubhagya Ranjan Nayak
59	Safyatanyan Mondal	+3 1st year	BA-22-819	7325875851	Safyatanyan Mondal
60					

SEMINAR IN ODISA
DEPARTMENT OF ODISIA, PATTAMUNDALAI COLLEGE, PATTAMUNDALAI DIST-KENDRAPARA, ODISHA.

SIGNATURE SHEET OF STUDENT PARTICIPANTS

DATE:-08.04.2022

TIME: 11.00 AM -4.30 PM

Sl.No	Name of the Participant	Class	Roll No	Contact No	Signature of the Student
61	Rajendra Sethi	15 1st year	BA22-0273	7006247339	Rajendra Sethi
62	Pramad sethi	13 1st year	BA22-105	7847834072	Pramad sethi
63	Sambit Meherthy	13 1st year	BA22-262	8249064417	Sambit Meherthy
64	Pabitra Kunda	13 1st year	BA22-191	75206913461	Pabitra Kunda
65	Anirudha ghadai	13 1st year	BA22-204	6765544540	Anirudha ghadai
66					
67					
68					
69					
70					
71					
72					
73					
74					
75					
76					
77					
78					
79					
80					

SEMINAR IN ODIA
DEPARTMENT OF ODIA, PATTAMUNDALAI COLLEGE, PATTAMUNDALAI DIST-KENDRAPARA, ODISHA.

SIGNATURE SHEET OF STUDENT PARTICIPANTS

DATE:-08.04.2022

TIME: 11.00 AM -4.30 PM

Sl.No	Name of the Participant	Class	Roll No	Contact No	Signature of the Student
81					
82					
83					
84					
85					
86					
87					
88					
89					
90					
91					
92					
93					
94					
95					
96					
97					
98					
99					
100					